Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 24.4.2008 a stalo se vykonatelným dne24.4.2008.

Č.j. R052/2007/01-07315/2008/310-Rá V Brně dne 21. dubna 2008

V řízení o odvolání, které proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č.j. S 72A/01-1741/07-SOHS II ze dne 24. 1. 2007 ve věci žádosti o zaplacení úroku z přeplatku na pokutě, tj. z částky 108 000 000,- Kč, podal účastník řízení – **OMV Česká republika, s.r.o.**, se sídlem Praha 4, Budějovická 3, IČ 48038687, právně zastoupený Mgr. Karolínou Horákovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Křížovnického nám. 1, jsem podle § 50 odst. 1, 2 a 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do účinnosti novely č. 230/2006 Sb., na návrh rozkladové komise

rozhodl takto:

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č.j. S 72A/01-1741/07-SOHS II ze dne 24. 1. 2007

m ě n í m takto:

společnosti **OMV Česká republika, s.r.o.**, se sídlem Praha 4, Budějovická 3, IČ 48038687, se podle § 64 odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do účinnosti novely č. 230/2006 Sb., přiznává částka ve výši **68 164,- Kč** (slovy: šedesát osm tisíc sto šedesát čtyři koruny české), která představuje úrok z přeplatku na dani (resp. na pokutě), a to za období od 8. 12. 2006 do 18.12. 2006, během kterého byl Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v prodlení s vrácením přeplatku na dani této společnosti.

Odůvodnění:

I. Průběh správního řízení a řízení před Krajským soudem v Brně

1. Rozhodnutím předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č.j. R 23-28/2004 ze dne 31. 5. 2004 (dále též „rozhodnutí předsedy“), kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“) č.j. S 72/01-1810/04-ORP, byla společnosti OMV Česká republika, s.r.o., se sídlem Praha 4, Budějovická 3, IČ 48038687 (dále též „OMV“) uložena pokuta ve výši 68 000 000,- Kč (slovy: šedesát osm milionů korun českých) za porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), v platném znění (dále též „zákon“).

2. Tímtéž rozhodnutím předsedy byla za porušení § 3 odst. 1 zákona uložena pokuta rovněž společnosti Aral ČR a.s. se sídlem Praha 4, V Parku 2294/2, IČ 45241384 (dále též „Aral“), a to ve výši 40 000 000,- Kč (slovy: čtyřicet milionů korun českých). Ke dni 30. 1. 2006 společnost Aral zanikla, přičemž jejím právním nástupcem se stala společnost OMV PLUS ČR, a.s., se sídlem Praha 4, Budějovická 778/3, IČ 45241384. Společnost OMV PLUS ČR, a.s. zanikla sloučením se společností OMV, která se tak stala právním nástupcem společnosti OMV PLUS ČR, a.s. V rámci sloučení přešlo na společnost OMV obchodní jmění zanikající společnosti OMV PLUS ČR, a.s.

3. Společnost OMV jakož i ostatní účastníci řízení napadli rozhodnutí předsedy žalobami u Krajského soudu v Brně. Dne 31. 7. 2006 vydal krajský soud rozsudek č.j. 31 Ca 84/2004-236, kterým zrušil rozhodnutí předsedy a věc vrátil k dalšímu řízení.

II. Přeplatek na pokutě a úrok z přeplatku

4. Právní mocí rozsudku krajského soudu, ke dni 22. 11. 2006, vznikl daňový přeplatek ve smyslu § 64 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do účinnosti novely č. 230/2006 Sb. (dále též „ZSDP“), v celkové výši 108 000 000,- Kč (slovy: sto osm milionů korun českých), která zahrnovala částku 68 000 000,- Kč uhrazenou společností OMV a částku 40 000 000,- Kč uhrazenou společností Aral). Výše uvedený přeplatek byl Úřad dle § 64 odst.6 ZSDP povinen vrátit společnosti OMV do patnácti dnů ode dne nabytí právní moci rozsudku krajského soudu, tedy do 7. 12. 2006.

5. Dne 22. 11. 2006 obdržel Úřad žádost společnosti OMV o vrácení částek, které společnosti OMV a Aral uhradily na pokutách jim uložených rozhodnutím předsedy, a to na účet společnosti OMV. Zároveň společnost OMV požádala o vyměření úroku z přeplatku na pokutě za období od 18. 6. 2004 do 22. 11. 2006.

6. Dne 13. 12. 2006 vydal Úřad rozhodnutí č.j. S 72A/01-22009/06-SOHS II o vrácení částky 108 000 000,- Kč, která představovala přeplatek na pokutě, společnosti OMV. Uvedená částka byla odepsána z účtu Úřadu ve prospěch účtu společnosti OMV dne 18. 12. 2006.

7. Společnost OMV podala žádost o vrácení úroku z přeplatku na pokutě, o kterém Úřad nerozhodl. Tato žádost byla Úřadu doručena dne 29. 12. 2006. Společnost OMV odůvodňovala svou žádost tvrzením, že přeplatek na pokutě vznikl zaviněním Úřadu, jako správce daně, ve smyslu § 64 odst. 6 ZSDP. Svou žádost o vrácení úroků pak společnost OMV zopakovala dne 2. 1. 2007.

8. Dne 24. 1. 2007 vydal Úřad rozhodnutí č.j. S 72A/01-1741/07-SOHS II, jímž výše uvedenou žádost společnosti OMV zamítl, a to s odůvodněním, že nezbytnou podmínkou pro vznik nároku na vrácení přeplatku na dani je dle § 64 odst. 6 ZSDP zavinění správce daně. Pojem zavinění, vzhledem k tomu, že Úřad jako organizační složka státu nedisponuje právní subjektivitou, byl interpretován judikaturou (viz např. rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. Rd 29 Ca 235/2002) jako pochybení správce daně, například bylo-li jeho rozhodnutí zrušeno soudem a následně pravomocně konstatováno, že správní delikt spáchán nebyl. Úřad v napadeném rozhodnutí uvedl, že krajský soud zrušil rozhodnutí předsedy toliko z důvodů procesních, aniž by se zabýval věcnou stránkou rozhodnutí. Úřad své odůvodnění uzavřel konstatováním, že v případě, kdy nebylo vydáno pravomocné rozhodnutí Úřadu, jímž by bylo rozhodnuto, že správní delikt nebyl spáchán, resp. jímž by bylo řízení zastaveno nebo by jím byla uložena pokuta nižší, případně žádná, nelze hovořit o zavinění, resp. pochybení správce daně.

III. Odvolání proti napadenému rozhodnutí Úřadu

9. Proti rozhodnutí Úřadu č.j. S 72A/01-1741/07-SOHS II (dále též napadené rozhodnutí“) ze dne 24. 1. 2007 podala společnost OMV v zákonné lhůtě odvolání (Úřadu doručeno dne 14. 2. 2007), které navíc doplnila dne 3. 9. 2007.

10. Společnost OMV ve svém odvolání především namítá, že závěr Úřadu, jímž rozlišuje důvody zrušení rozhodnutí Úřadu resp. předsedy Úřadu soudem na procesní a věcné, nemá oporu v zákoně o správě daní a poplatků. Dle názoru společnosti OMV se v předmětném případě zjevně jednalo o pochybení Úřadu jako správce daně, tak jak je popisuje judikatura a odborná literatura a Úřad je tudíž povinen vrátit společnosti OMV rovněž úrok z přeplatku na pokutě v souladu s dikcí § 64 odst. 6 ZSDP. V doplnění odvolání společnost OMV odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Afs 140/2005-55 ze dne 31. 1. 2007, ve kterém Nejvyšší správní soud rovněž vyložil pojem zavinění správce daně jako jeho pochybení např. v situaci, kdy bylo rozhodnutí správce daně následně zrušeno či změněno ve prospěch plátce daně.

11. Vzhledem k výše uvedenému společnost OMV v odvolání navrhuje, aby předseda Úřadu změnil napadené rozhodnutí tak, že se přiznává společnosti OMV úrok z přeplatku na pokutě, a to ve výši 4 202 529,- Kč.

IV. Přezkum napadeného rozhodnutí

12. Vzhledem k tomu, že den splatnosti přeplatku na dani/pokutě nastal do účinnosti čl. V. bodu 17 zákona č. 230/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále též „zákon č. 230/2006 Sb.“), tedy do 1. 1. 2007, použije se § 64 odst. 6 ve znění platném do účinnosti tohoto zákona (čl. VI odst. 5 ve spojení s čl. XXI zákona č. 230/2006 Sb.)

13. Podle § 50 odst. 3 ZSDP jsem odvoláním napadené rozhodnutí přezkoumal v rozsahu požadovaném v odvolání, přičemž jsem však nebyl vázán návrhy odvolatele. Na základě svých zjištění jsem dospěl k závěrům, jež jsou uvedeny v následujících částech odůvodnění.

V. Právní posouzení věci

18. Po posouzení napadeného rozhodnutí, k němuž jsem povolán dle § 50 odst. 2 ZSDP, jsem dospěl k závěru, že je z níže uvedených důvodů nutné toto prvostupňové rozhodnutí změnit.

19. Důkladně jsem se zabýval celkovým posouzením předmětné věci i námitkami účastníka řízení obsaženými v podaném odvolání, přičemž jsem primárně zkoumal konkrétní okolnosti vrácení přeplatku na dani, resp. v tomto případě pokutě podle § 64 odst. 6 ZSDP, zejména délku období, po které byl Úřad v prodlení s vrácením přeplatku na pokutě společnosti OMV, jakož i to, zda jsou naplněny znaky zavinění správce daně.

VI. Prodlení s vrácením přeplatku

20. Daňovým přeplatkem je dle § 64 odst. 1 ZSDP částka plateb převyšující splatnou daň včetně příslušenství daně. Přeplatek pak vzniká např. v situaci, kdy bylo na splatnou daň zaplaceno více, než kolik činila daňová povinnost. V předmětném případě byla na základě pravomocného rozhodnutí předsedy Úřadu č.j. R 23-28/2004 společností OMV uhrazena pokuta ve výši 108 000 000,- Kč. Právní mocí rozsudku Krajského soudu v Brně č.j. 31 Ca 84/2004-236, tedy dnem 22. 11. 2006 nabyla výše uvedená platba charakteru daňového přeplatku, přičemž Úřadu, jako správci daně vznikla povinnost vrátit tento přeplatek společnosti OMV ve lhůtě 15 dnů. Dnem rozhodným pro počátek běhu této lhůty se stal den nabytí právní moci výše uvedeného rozsudku krajského soudu.

21. Marným uplynutím patnáctidenní lhůty pro vrácení přeplatku na pokutě, počínaje dnem 8. 12. 2006, se Úřad ocitl v prodlení s vrácením daného přeplatku. Pouze v této souvislosti, tedy pokud jde o opožděné vrácení pokuty, lze hovořit o zavinění resp. pochybení Úřadu jako správce daně. Proto současně od téhož dne vznikl společnosti OMV nárok na úrok z předmětné částky.

22. Z podkladů obsažených ve správním spise jsem zjistil, že posledním dnem prodlení s vrácením přeplatku na pokutě a rovněž posledním dnem, za nějž náležel společnosti OMV úrok z tohoto přeplatku, byl den faktického odepsání částky ve výši 108 000 000,- Kč z účtu Úřadu, k čemuž došlo dne 18. 12. 2006.

23. S ohledem na zjištěné skutečnosti jsem tedy nucen konstatovat, že ode dne 8. 12. 2006 do dne 18. 12. 2006 byl Úřad v prodlení s vrácením přeplatku na dani/pokutě společnosti OMV. Za totéž období proto náleží společnosti OMV úrok z přeplatku, a to konkrétně z částky ve výši 108 000 000,- Kč. Podle § 64 odst. 6 ZSDP ve znění do 31. 12. 2006 náleží daňovému dlužníku úrok ve výši 140 % diskontní úrokové sazby České národní banky platné první den kalendářního čtvrtletí, ve kterém došlo ke splatnosti daňového přeplatku, a to ode dne následujícího po dni uplynutí zákonné lhůty pro jeho vrácení. Tímto dnem splatnosti byl tedy den 8. 12. 2006, přičemž výše úrokové sazby České národní banky k 1. 10. 2006 činila 1,5 % p.a.

24. Vzhledem k výše uvedenému tedy uzavírám, že společnosti OMV náleží úrok z přeplatku na pokutě ve výši 2,1 % z částky 108 000 000,- Kč, který za 11 dní, po které byl Úřad v prodlení s vrácením přeplatku na pokutě, činí cca. 68 164,- Kč.

VII. Námitka zavinění správce daně

25. Nad rámec výše uvedeného považuji za nutné vyjádřit se rovněž k námitce, kterou společnost OMV uplatňuje ve svém odvolání, jakož i doplnění odvolání, a to že Úřad jako správce daně zavinil vznik přeplatku na dani/pokutě, nikoli však až opožděným vrácením pokuty společnosti OMV, ale již samotným jejím uložením. Poukazuje přitom na judikaturu (zejména na rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. Rd 29 Ca 235/2002 a rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Afs 140/2005-55) a komentářovou literaturu. S tímto názorem společnosti OMV nemohu z níže uvedených důvodů souhlasit, naopak, plně se ztotožňuji se závěrem správního orgánu prvního stupně, že v této souvislosti nelze o zavinění ze strany Úřadu hovořit.

26. V prvé řadě bych se rád vyjádřil k judikátům, jimiž ve svém odvolání společnost OMV argumentovala, neboť se domnívám, že ve věcech v nichž soudy rozhodovaly, se nejednalo o situace a skutkové okolnosti, které by odpovídaly případu, který je předmětem tohoto přezkumu.

27. Krajský soud v Brně ve jmenovaném rozsudku č.j. Rd 29 Ca 235/2002 uvedl jako nezbytnou podmínku pro vznik nároku daňového subjektu na zaplacení úroku z přeplatku na dani to, že vznik přeplatku zavinil správce daně. Zákonnou dikci § 64 odst. 6 ZSDP však považuje za nepřesnou z toho důvodu, že u správců daně, kteří jsou státními orgány, nelze konstruovat jakékoliv zavinění, neboť nemají právní subjektivitu. Pojem zavinění proto krajský soud interpretuje jako pochybení správce daně a § 64 odst. 6 ZSDP je tedy podle něj nutno aplikovat na případy, kdy správce daně nějakým způsobem pochybil. Jako příklad Krajský soud v Brně uvádí situace, kdy bylo rozhodnutí daného státního orgánu zrušeno soudem nebo změněno odvolacím orgánem apod.

28. V této souvislosti musím podotknout, že ne každé zrušení rozhodnutí státního orgánu soudem lze ovšem považovat za pochybení tohoto orgánu resp. za zavinění ve smyslu § 64 odst. 6 ZSDP. Samotný krajský soud v předmětném rozsudku zdůraznil fakt, že důležité

pro konstatování zavinění správce daně bylo to, že správce daně, který byl v daném případě žalovaným, sám své **pochybení uznal a k odvolání žalobce své rozhodnutí změnil**.

29. V obdobném duchu judikoval rovněž Krajský soud v Hradci Králové v rozsudku č.j. Ca 280/2004, když uvedl, že v případě, že je rozhodnutí (správce daně) zrušeno soudem a „*…následně je rozhodnutím odvolacího orgánu vyměřená nebo doměřená daň změněna ve prospěch daňového subjektu, nelze než uzavřít, že daň byla stanovena nesprávně, a tedy zaviněním správce daně*“. Je tedy patrné, že i zde je akcentována skutečnost, že správce daně změnil své rozhodnutí **po věcné stránce ve prospěch** daňového subjektu, přičemž je lhostejno, zda tak učinil k odvolání daňového subjektu nebo proto, že byl vázán právním názorem soudu.

30. Stejně tak Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 7 Afs 140/2005-55 konstatoval, že jestliže odvolací správní orgán vydá rozhodnutí, přičemž toto „*...vykonatelné rozhodnutí bude později zcela zrušeno nebo změněno ve prospěch daňového dlužníka, v tomto případě nelze dospět k jinému právnímu závěru než tomu, že vznik tohoto přeplatku zapříčinil, resp. za použití terminologie daňového řádu zavinil, právě správce daně.*“

31. Je zřejmé, že aplikování příslušných ustanovení ZSDP, zejména pokud jde o jeho § 64 odst. 6, na činnost Úřadu při ukládání pokut, je poněkud problematické, vzhledem k specifickému charakteru této činnosti a zjevných odlišností od klasického daňového řízení, pro účely kterého byl zákon koncipován především. Jakkoli respektuji závěry ustálené judikatury, musím současně poukázat na skutečnost, že věc, která je v tomto případě předmětem mého přezkumu, se od situací, které posuzovaly soudy ve výše uvedených kauzách, podstatně liší.

32. Předně opakovaně zdůrazňuji, že ke zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu č.j. R 23-28/2004 soudem došlo výhradně z důvodu procesních pochybení Úřadu v průběhu správního řízení. Soud se ve svém rozsudku nikterak nevyjádřil k meritu věci ani nenaznačil, že by skutkové závěry Úřadu a jeho předsedy byly chybné. Zároveň nebylo doposud vydáno rozhodnutí, jímž by bylo předmětné správní řízení zastaveno nebo napadené rozhodnutí Úřadu jakkoli změněno „ve prospěch“ společnosti OMV. Pouze za takové situace by totiž dle mého názoru bylo možno uplatnit konstrukci § 64 odst. 6 ZSDP a hovořit o „zavinění“ Úřadu jako správce daně se všemi důsledky, které z toho vyplývají.

33. Ze všech výše uvedených důvodů tedy znovu opakuji, že společnost OMV nemá nárok na úrok z přeplatku na pokutě ode dne uplynutí patnáctidenní lhůty od data původní splatnosti pokuty, nýbrž pouze od data, kdy marně uplynula zákonná lhůta pro vrácení pokuty, neboť jedině v tomto období lze hovořit o pochybení Úřadu jako správce daně.

VII. Závěr

34. Na základě návrhu rozkladové komise a po přezkoumání napadeného rozhodnutí, jakož i jemu předcházejícího řízení v celém rozsahu i nad rámec uplatněných námitek, jsem ze všech shora uvedených důvodů rozhodl tak, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí se nelze podle ustanovení § 50 odst. 8 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do účinnosti novely č. 230/2006 Sb., dále odvolat.

Ing. Martin Pecina, MBA
předseda
Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Rozhodnutí obdrží:

Mgr. Karolína Horáková, advokátka
AK Weil, Gotshal & Manges
Křížovnického nám. 1
110 00 Praha 1

Vypraveno dne: viz otisk razítka na poštovní obálce